Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 15.06.2011 www.osw.waw.pl

Uchwała Bundestagu w 20. rocznicę polsko-niemieckiego traktatu

Artur Ciechanowicz

10 czerwca niemiecki parlament przyjął uchwałę z okazji nadchodzącej (17 czerwca) 20. rocznicy podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między Polską a RFN. Prace nad tekstem uchwały trwały długo, do projektu wprowadzano liczne poprawki. Uchwała uwzględnia główne postulaty organizacji polonijnych w Niemczech i otwiera drogę do dalszych negocjacji z rządem niemieckim w kwestii niwelowania asymetrii w traktowaniu Polonii w RFN i mniejszości niemieckiej w Polsce.

Za uchwałą głosowały wszystkie frakcje oprócz Partii Lewicy, która nie została zaproszona do prac nad dokumentem i nie zgadzała się z jego treścią.

Z punktu widzenia relacji polsko-niemieckich szczególnie ważne są fragmenty uchwały dotyczące mniejszości polskiej. Bundestag w rezolucji zrehabilitował członków przedwojennych organizacji mniejszościowych, które zostały zlikwidowane w 1939 roku; ich majątek został przywłaszczony przez państwo niemieckie, a działacze trafili do obozów śmierci. Uchwała Bundestagu ma jedynie znaczenie symboliczne i nie jest aktem takiej rangi jak ustawa, np. ta o rehabilitacji ofiar Stasi w NRD. Użycie terminu „rehabilitacja" w rezolucji może jedynie ułatwić uzasadnianie roszczeń, w tym materialnych, ze strony organizacji polonijnych wobec RFN. Oprócz tego deputowani opowiedzieli się za utworzeniem miejsca dokumentacji historii i kultury Polaków w Niemczech, biura ds. Polonii w Berlinie i „prawem do wzmocnienia tożsamości kulturowej i językowej".

Uchwała oddaje też hołd wypędzonym, którzy „angażowali się w pielęgnowanie wspólnego dziedzictwa kulturowego i nawiązywali kontakty z Polską". W dokumencie niemieccy posłowie apelują o zbadanie asymilacyjnej polityki PRL wobec Niemców pozostałych na terenach dawnej Rzeszy. Uchwała zawiera również katalog rekomendacji dla rządu niemieckiego, dotyczący przyszłości stosunków polsko-niemieckich, w tym wzmocnienia Trójkąta Weimarskiego, intensyfikacji kontaktów na poziomie rządowym i wsparcia Polski podczas unijnej prezydencji.

Uchwała może zostać wykorzystana do niwelowania asymetrii w traktowaniu Polonii w RFN i mniejszości niemieckiej w Polsce, w szczególności w aspekcie wspierania (w tym finansowego, istnieją bowiem ogromne dysproporcje na niekorzyść Polonii) nauki języka ojczystego. <ciechan>